

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้

แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/35 วันที่ 22 – 23 กุมภาพันธ์ 2562 ผู้เข้าร่วมอบรม 59 คน
จาก ทต.เวียงพางคำ อ.แม่สาย จ.เชียงราย

นายบุญชอบ สุทธมนัสวงษ์ ที่ปรึกษาประธานสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมอบรมหลักสูตรการเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์ จากเทศบาลตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งประกอบไปด้วย หน่วยงานจากอำเภอแม่สาย เทศบาลตำบลเวียงพางคำ ผู้นำชุมชน ได้กล่าวถึงความจำเป็นของโครงการร้อยใจรักษ์ จากการแก้ปัญหาเรื่องยาเสพติด โดยนำการพัฒนาทางเลือก (Alternative Development) ในการแก้ไขปัญหาจากต้นเหตุเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยเริ่มต้นโครงการฯ ในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2560 ได้มีการทำประชาคมร่วมกับชาวบ้าน การสร้างความเข้าใจ การแสดงความคิดเห็นของชาวบ้าน

การดำเนินการของโครงการร้อยใจรักษ์ โดยรัฐบาลเล็งเห็นความสำคัญของปัญหาเรื่องยาเสพติดตามขอบชายแดนภาคเหนือ ซึ่งเข้ามาในประเทศไทย คิดเป็น 86 % มีการขยายผลของโครงการฯ ไปยังพื้นที่ขอบชายแดนภาคเหนือ หน่วยงานในการจัดอบรมมี 3 มูลนิธิ ประกอบด้วย มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ มูลนิธิรากแก้ว โดยการนำแนวทางองค์ความรู้พัฒนาตามศาสตร์พระราชา เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา ที่ปรับใช้ในชุมชน จึงมีการนำเอา อปท.ตามแนวชายแดนเข้ามาศึกษาในพื้นที่โครงการฯ นี้

ความคาดหวังที่ในการอบรมครั้งนี้คือ ความเป็นทีมของชุมชน การร่วมกันแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยการนำองค์ความรู้ ของศาสตร์พระราชาไปใช้ในพื้นที่และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ซึ่งกันและกัน จากองค์ความรู้ในพื้นที่ชุมชนของท่านและองค์ความรู้จากพื้นที่ของโครงการร้อยใจรักษ์พัฒนาคุณภาพชีวิตชาวบ้านต่อไป

หลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ บรรยายโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง โดยดูทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้
2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ **ขั้นอยู่รอด** ดูจากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและไม่สร้างหนี้เพิ่ม **ขั้นพอเพียง** คือ มีรายได้มั่นคงสามารถเพิ่มผลผลิตได้ และ **ขั้นยั่งยืน** คือ การมีเงินออม มีการรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้
3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ คือ การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติ ตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โครงการร้อยใจรักษ์มีการสำรวจข้อมูลจริงร่วมกับหน่วยงานต่างๆ การคืนข้อมูล เพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านในการสละแรงงาน
4. การวัดผลการพัฒนาที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้นและนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

เรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวงชอยซีเมนต์ (Soil Cement) การปล่อยลงไปที่แปลงเกษตร ด้วยระบบกัลกน้ำ การพัฒนาระบบน้ำใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องสละแรงงาน โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : คณะกรรมการน้ำได้มาโดยวิธีใด

ตอบ : เดิมคณะกรรมการน้ำมี 9 คน แต่ปัจจุบันมี 3 คน ซึ่งแต่ละคน ประธานจะเป็นคนเลือกมาเอง มีหน้าที่จดเลขมิเตอร์ และเก็บค่าน้ำในแต่ละครัวเรือน โดยมีค่าตอบแทนวันละ 300 บาท ในการออกตรวจท่อน้ำ

ถาม : เรื่องน้ำตอนนี้ทางหมู่บ้านยังมีปัญหาอยู่หรือไม่

ตอบ : หลังจากทีโครงการเข้ามา ก็ไม่มีปัญหาเรื่องน้ำอีก

ถาม : น้ำบริโภคแถวนี้เอามาจากไหน หรือมาจากแหล่งน้ำห้วยสำน

ตอบ : ส่วนใหญ่จะซื้อกิน แต่น้ำห้วยสำนก็สามารถบริโภคได้

ประเด็นแลกเปลี่ยน : ในพื้นที่ ทต. เวียงพางคำ แบ่งเป็น 2 พื้นที่ คือ พื้นที่ตอนจะใช้ระบบน้ำเป็นประปาภูเขา ในส่วนพื้นที่ราบ จะใช้ระบบน้ำเป็นแบบประปาภูมิภาค โดยการใช้ฝายดิน (น้ำบาดาล) และน้ำที่ใช้ในการเกษตรจะใช้น้ำแม่สาย เรื่องน้ำจึงไม่มีปัญหาสำหรับพื้นที่

ฐานการเรียนรู้ที่ 2

เกษตรพอเพียง พืชระยะยาวไม่ผล

เรียนรู้การปลูกไม้ผลระยะยาว เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ ฯลฯ โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืช และความสูงของพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้านและสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งพื้นที่เป็นป่าอนุรักษ์ ป่าใช้สอย เนินเขา ที่ดอน และที่นา นอกจากนี้ พัฒนาต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้เพื่อการส่งออก CP และดอยคำ เป็นแหล่งตลาดรับซื้อผลผลิต

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ปัญหาไฟฟ้าในการปลูกมะม่วง มีวิธีแก้ปัญหาอย่างไร

ตอบ : การใช้กลุ่มยาคัดเปลี่ยนไฟ มีร้านขายตามร้านวัสดุการเกษตรทั่วไป มีคำแนะนำในการใช้ยาคำจัดแมลง ควรใช้สลับกันใช้ ยาหลายยี่ห้อ จะช่วยในการแก้ปัญหาแมลงดื้อยา เช่น การใช้ เอสซอล หรือ แอมโฟนิวส์ ร่วมกัน หรือผสมกับตัวอื่น เป็นต้น

ถาม : ใช้สารเคมีในการปลูกมะม่วงหรือไม่

ตอบ : ใช้ในระยะก่อนออกดอก เนื่องจากมักจะพบปัญหาแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยไฟ แต่จะหยุดการใช้สารเคมีเมื่อต้นมะม่วงอยู่ในระยะออกผลเป็นต้นไป

ถาม : การปลูกพืชปรับภูมิทัศน์ ทางโครงการมีการเริ่ม ปลูกตั้งแต่เมื่อใด

ตอบ : เริ่มจากปีที่แล้ว ทางโครงการเริ่มทำการปลูกกาแฟโรบัสต้าไว้เพื่อการส่งเสริมการปลูกกาแฟ และในปีนี้จะเริ่มทำการปลูกพืชปรับภูมิทัศน์ เพื่อความร่มเงา และความสวยงามของพื้นที่อีกด้วย

ประเด็นแลกเปลี่ยน : ในพื้นที่ที่มีการทดลองปลูกทุเรียน หมอนทอง พวงมณี และก้านยาว ซึ่งการดูแลจะให้น้ำเป็นประจำให้ ชุ่มชื้นแต่ไม่ให้แฉะเกินไป ตอนนี้เริ่มออกดอกแล้ว และตอนที่ทุเรียนเล็กเริ่มดอก ให้ตัดกิ่งให้เหลือแต่ตางิ่ง เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่งดูเรียบร้อย ทำให้การเติบโตได้เร็ว แต่ขึ้นอยู่กับกาดูแลให้น้ำและปุ๋ยด้วย

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ความมั่นคงทาง อาหาร ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว ข้าวพันธุ์อีโตเป็นพันธุ์ท้องถิ่น โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว ซึ่งจากเดิมได้ 600 กิโลกรัม/ไร่ เปลี่ยนมาเป็น 800 -1,000 กิโลกรัม/ไร่ มีการทำการเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร (1 ไร่ 1 แสน) เป้าหมาย คือ อยากให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน มาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสานในพื้นที่ 1 ไร่ มีการปรับปรุงดินด้วยการห่มดินและปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน ทั้งพืชระยะสั้น ระยะยาว และการทำปุ๋ยสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : หลักจากที่ปลูกฟักทองแล้ว เก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จ สามารถปลูกพืชอะไรได้อีกบ้างต่อจากฟักทอง

ตอบ : ปลูกข้าวโพดต่อ เวลาในการปลูกถึงเก็บเกี่ยวจะประมาณ 75 วัน และจะมีการปลูกข้าวต่อจากข้าวโพดอีกที

ถาม : ปุ๋ย PR สามารถใช้กับพืชชนิดอื่นได้หรือไม่

ตอบ : ใช้กับพืชผักไม้ผลทุกอย่าง การใช้กับไม้ผล จะต้องขุดหลุม ห่างจากต้น 2 หลุม ระยะห่าง 40 ซม. ลึก 30 ซม.

ถาม : ข้าวที่ปลูกเป็นข้าวสายพันธุ์อะไร และปลูกเป็นข้าวไร่หรือข้าวนา

ตอบ : ปลูกข้าวนา ซึ่งในพื้นที่นี้ชาวบ้านนิยมปลูกข้าวพันธุ์อีโตแบบดั้งเดิม และภายหลังจากการปลูกข้าวเสร็จ จะมีการปลูกพืชหลังนา เช่น ฟักทองญี่ปุ่น หรือข้าวโพด

ถาม : 1 ไร่ 1 แสน คือคำพูดเชิงเปรียบเทียบกับประหยัดในครัวเรือนใช่หรือไม่

ตอบ : 1 แสนบาท ต่อ 1 ไร่ หมายถึง การใช้ชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 1 แสนอาจไม่ได้ภายในปีเดียว อาจต้องใช้ระยะเวลาในการเพาะปลูก ทั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบกับการทำบัญชีครัวเรือน และการประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปุ๋ยสัตว์

การส่งเสริมปุ๋ยสัตว์ เริ่มจากการสำรวจความต้องการของชุมชนว่าต้องการเลี้ยงสัตว์ประเภทใด การส่งเสริมประกอบด้วย สนับสนุนพันธุ์สัตว์ให้แก่ชุมชน ได้แก่ ไก่ดำภูพาน เป็ดกากีแคมเบลล์ ส่งเสริมกองทุนอาหารสัตว์ โดยถ่ายทอดความรู้การทำอาหารสัตว์เพื่อลดต้นทุนค่าอาหาร กองทุนวัคซีน ให้ชาวบ้านทำวัคซีนเอง เพื่อลดปริมาณการตายของสัตว์

การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้อบรมและวิทยากร

ถาม : ยาป้องกันโรคหวัดใช้ยาอะไร

ตอบ : เป็นวัคซีน ขอจากปศุสัตว์อำเภอได้ ฉีดเข้าทางหน้าอก

ถาม : การซื้อพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ไก่ อัตราส่วนเท่าไรต่อการเลี้ยง ถึงจะเป็นอัตราส่วนที่เหมาะสม

ตอบ : แม่พันธุ์ 4 ตัว ต่อพ่อพันธุ์ 1 ตัว

ถาม : หากอยากเลี้ยงไก่ภูพานในพื้นที่ แต่ไม่มีเครื่องฟักไข่ จะฟักไข่ด้วยวิธีการใดได้บ้าง

ตอบ : สามารถเอาไข่ไก่ดำไปฟักกับไก่พันธุ์พื้นเมืองได้

ถาม : ต้นหญ้าเนเปียร์หลังจากตัดแล้ว สามารถนำท่อนไปขยายพันธุ์ต่อได้หรือไม่

ตอบ : หลังจากตัดแล้ว 45 วัน หญ้าจะแตกหน่อและสามารถนำท่อนพันธุ์ไปขยายพันธุ์ได้

ประเด็นแลกเปลี่ยน : การเลี้ยงปศุสัตว์ในพื้นที่ ทต. เวียงพางคำไม่นิยมเลี้ยง เนื่องจากเป็นชุมชนเมือง ไม่ค่อยมีพื้นที่ทางการเกษตร จะมีบางครัวเรือนเท่านั้นที่เลี้ยงเฉพาะในครัวเรือนสำหรับไว้บริโภค

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

รัชนี้ เมืองมูล เป็นชาวบ้านห้วยสำนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งการค้าและเสพ แต่เป็นผู้ใช้เงินที่ได้จากการค้า ยาเสพติด ไม่เคยทำงานหาเงินเอง มีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงให้เงินใช้ตลอด ใช้ชีวิตสุขสบาย เมื่อผู้มีอิทธิพลถูกจับตัวไปและโครงการร้อยใจรักษ์เข้ามา เป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีสิทธิมีเสียงมากขึ้น หมู่บ้านเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ตอนนี้ทำงานเป็นลูกจ้างโครงการรายวัน ก็ใช้เงินประหยัด แต่ก็ภูมิใจที่หาเงินมาเลี้ยงครอบครัวได้ด้วยตนเอง

นายมานิต : เป็นคนสุพรรณบุรี มาได้แฟนบ้านยะลา สาเหตุที่เสพยา เนื่องจากเครียดกับปัญหาชีวิต เข้าร่วมโครงการครั้งแรก โดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสาสมัครบำบัด หลังจากเสร็จสิ้นการบำบัดคนในชุมชนให้การต้อนรับอย่างดี วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

นายส่องแสง : สาเหตุที่ติดยาเริ่มจากเสพตามพ่อ เคยถูกจับติดคุก 2 ปี 6 เดือน ข้อหาครอบครองยาบ้า 25 เม็ด และเคยฆ่าตัวตายเพราะความกดดันจากพี่น้อง ได้กินยาฆ่าแมลงฆ่าหญ้าแต่รอดมาได้ เมื่อโครงการเข้ามาสมัครใจเข้ามาร่วมเป็นอาสาทำดี จุดเปลี่ยนที่อยากจะทำจริงเพราะอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง และอยากจะทำความดี ตอนนี้เข้ามาทำงานเป็นลูกจ้างโครงการฯ ชีวิตเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

นายสมบุญ : ติดยาเพราะคบเพื่อนที่ไม่ดี เพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่มถ้าไม่เสพด้วย เริ่มเสพมาตั้งแต่อายุ 13 เสพกัญชา ผงขาว เคยบำบัดหลายครั้งแต่ก็กลับทำเหมือนเดิม เพราะสภาพแวดล้อมรอบข้างเหมือนเดิม การเข้าร่วมโครงการอาสาทำดี มีพี่ๆ ทหารเป็นผู้ดูแลที่ดี และมีหมอดูแลที่ดี พี่ๆ เพื่อนรอบข้างให้กำลังใจ ปัจจุบันครอบครัวให้อภัย คนรอบข้างให้กำลังใจ และให้โอกาสในการเริ่มต้นชีวิตใหม่

คำถามจากผู้เข้าร่วม
จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์
กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : แรงบันดาลใจในการเข้าร่วมโครงการฯ จนสามารถเลิกยาได้
อย่างไร

ตอบ : ไม่ได้คิดจะเลิกจริงจัง พอเข้าร่วมโครงการฯ มันทำให้เห็น
ภาพการใช้ชีวิตที่แตกต่างจากที่อื่นๆ ที่เคยบำบัด รู้สึกว่าตัว
เรามีคุณค่าได้ใช้ชีวิตร่วมกับคนทั่วไป มีอาชีพและได้รับการ
ยอมรับจากคนในชุมชน

ถาม : ก่อนที่จะเสพยา ท่านว่างงานอยู่หรือไม่ และไม่นึกถึงความ
เป็นอยู่ของครอบครัวหรือ และเริ่มเสพยาจากชนิดไหน
อะไรเป็นสาเหตุให้เสพยา

ตอบ : (คุณสมบุญ) กัญชา เพราะต้องการการยอมรับจากเพื่อน
เป็นความเชื่อว่าเสพแล้วเท่
(คุณมานิต) ยาบ้า เสพเพราะดื่มเหล้า หากไม่ดื่มมีจะสันไม่
สามารถทำงานได้ พอเสพฯ ร่วมจะรู้สึกไม่เมามาก
(คุณส่องแสง) ผีน เสพเพราะรักษาอาการป่วยไอบ่เป็นเลือด
พ่อเสพอยู่แล้วจึงนำมาให้เสพจึงติด

ถาม : เอรายได้มาจากไหนไปซื้อยา

ตอบ : (คุณส่องแสง) หาของป่า
(คุณมานิต) เป็นช่างเชื่อม แต่ไม่ค้าขายยาเสพติด เพียงแต่
เสพเท่านั้น
(คุณสมบุญ) ขอบจากทางบ้าน บ้างครั้งก็ขโมยของขาย ลัก
ทรัพย์ หรือเอายามาขายบ้าง

ถาม : มีวิธีการสร้างแรงบันดาลใจกับรายได้อย่างไร เนื่องจากทุก
วันนี้ทำงานลำบากกว่าเดิม และยังรายได้น้อยกว่าเดิม

ตอบ : (คุณมานิต) มองหน้าลูกทุกวัน ลูกเป็นแรงบันดาลใจ เพราะ
เกือบเสียลูกที่น่ารักไปเพราะพฤติกรรมของเรา สืบเนื่องจาก
เขาเห็นพฤติกรรมแย่ๆ จากเราแล้วนำไปเลียนแบบ

บทบาทของภาคราชการกับการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์

นายสุรัตน์ สุจาศิริวงศ์ ผู้ใหญ่บ้านเมืองงามใต้ และ นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ ได้เล่าประสบการณ์การทำงานกับโครงการร้อยใจรักษ์ โดยเฉพาะบทบาทของหน่วยงานราชการ ทหาร และฝ่ายปกครอง ที่เข้าร่วมกับโครงการฯ ชั้นแรก คือ การศึกษาพื้นที่ สำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคม และคืนข้อมูลให้ชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้ทราบปัญหาจากการสำรวจ ปัญหาที่ชุมชนสะท้อนกันมาก คือ เรื่องโครงสร้างพื้นฐาน ปัญหาอาชีพ และการไม่มีสัญชาติ กิจกรรมแรกที่ทำ คือ การพัฒนาระบบน้ำ โดยชาวบ้านออกแรง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ นำวัสดุอุปกรณ์มาให้ นอกจากนี้ ฝ่ายปกครองได้ร่วมกันประชุม เพื่อฟื้นฟูภูมิลำเนาหมู่บ้านให้บังคับใช้ได้ โดยชุมชนร่วมกันกำหนดและดูแลกันเอง ซึ่งต่อมา นายอำเภอแม่เมาะ ได้มีข้อสั่งการให้นำแนวทางนี้ไปขยายผลให้ครอบคลุมทั้งอำเภอ เรื่องปัญหายาเสพติดได้ร่วมกับทุกหน่วยงานในการคัดกรองผู้เสพ เพื่อเข้าสู่การบำบัดในโครงการอาสาทำดี ซึ่งเป็นการบำบัดด้วยความสมัครใจ 60 วัน ระหว่างนั้นจะฝึกอาชีพและมีค่าแรงให้ หากตรวจปัสสาวะแล้วไม่พบก็จะได้รับค่าแรงและปล่อยกลับบ้าน ซึ่งพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ได้มาตรวจเยี่ยมให้กำลังใจ และพระราชทานค่าแรงให้ เมื่อทำโครงการอาสาทำดีแล้วก็มีโครงการล้างบ้าน ล้างใจ เพื่อมีให้อาสาทำดีที่กลับบ้านไปแล้วไปพบกับสภาพแวดล้อมเดิมๆ ซึ่งจะทำให้หันไปเสพยาอีก

คำถามจากผู้เข้าอบรม

การดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์ในมุมมองของราชการ

ถาม : ปัจจุบันสามารถเข้าไปในหมู่บ้านห้วยसानได้หรือไม่

ตอบ : ปัจจุบันเป็นหมู่บ้านเปิดแล้ว สามารถเข้าไปเยี่ยมชม เข้าไปเที่ยวได้ปกติ

ถาม : ผู้ใหญ่บ้านสุรัตน์มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เยาวชนในหมู่บ้านให้ห่างไกลยาเสพติด อย่างไรบ้าง

ตอบ : มีการจัดกิจกรรม โดยการจัดค่ายเด็กและเยาวชนที่เรียนหนังสืออยู่ในพื้นที่ เป็นระยะเวลา 10 วัน ในช่วงเดือน เมษายน และจัดประชุมกลุ่มเยาวชนทุกวันเสาร์ที่โบสถ์ของหมู่บ้าน

แลกเปลี่ยน

พ่อหลวงนพรัตน์ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่2 ทต.เวียงพางคำ สถานการณ์ในพื้นที่หมู่บ้าน ได้มีการจัดกิจกรรมให้เยาวชนห่างไกลยาเสพติด เนื่องจากที่ตั้งของหมู่บ้านอยู่ใกล้เคียงกับแหล่งผลิตยาเสพติดในฝั่งประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้การลำเลียงขนส่งยาเสพติดผ่านเข้ามาได้ง่าย แต่ทางหน่วยงานทหารมีความเข้มแข็ง ได้มีมาตรการจัดการแบบเด็ดขาดกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

สรุปกิจกรรมและมอบการบ้าน

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ กล่าวสรุป กิจกรรมผลการอบรม และแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาโครงการฯ บ้านห้วยสำน คือ การพัฒนาให้คนมีโอกาส สร้างทางเลือกให้กับคนในพื้นที่ เพื่อไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด การพัฒนาโครงการฯ เข้าไปพัฒนาในทุก ๆ ด้านเน้นการพัฒนาแบบองค์รวมให้ครอบคลุมทุกมิติ ในระยะแรกของการพัฒนาเริ่มจากการศึกษาบริบทพื้นที่ ศึกษาภูมิสังคมให้เข้าใจพื้นที่อย่างถ่องแท้ก่อน ให้ตระหนักถึงปัญหาแล้วจึงพัฒนาร่วมกันในระดับท้องถิ่นที่ท้องถิ่นหน่วยงานราชการที่สำคัญ คนในชุมชนต้องร่วมออกแรงด้วยในทุกกระบวนการ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นตลอดโครงการฯ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการดูแลไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

ได้มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ 1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน 2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือ เพื่อเสนอโครงการแก้ไขปัญหาคือความต้องการของหมู่บ้านชุมชน ต้องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยมีหลักเกณฑ์ คือ

1. เป็นโครงการที่ต้องแก้ไขปัญหามูลนิธิชุมชนของท่าน โดยผ่านการเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน
2. ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหาร ระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ
3. สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ จะมอบงบประมาณสมทบให้กับโครงการบางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ต้องเป็นโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จภายในสิ้นงบประมาณของแต่ละปี

สรุปกิจกรรมการอบรม

สิ่งที่ผู้เข้ารับการอบรมได้เรียนรู้ คือ กระบวนการที่เน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การเรียนรู้ประสบการณ์งานพัฒนา 4 ฐาน ซึ่งหัวใจสำคัญ คือ การพัฒนาระบบน้ำ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ ทำให้เห็นได้ว่าหากไม่แก้ไขเรื่องเหล่านี้ ก็จะไม่สามารถพัฒนาได้ เมื่อท่านกลับไปแล้วขอให้ทบทวนขั้นตอน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้แค่เข้าใจ ต่อไปจะเป็นกระบวนการเข้าถึง ซึ่งอยู่ในหลักสูตรที่สอง ท่านต้องกลับไปดูข้อมูลในพื้นที่และมาฝึกปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การเสนอโครงการต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

สิ่งที่ได้เรียนรู้

1. กระบวนการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ การดูแลตั้งแต่เริ่มเลี้ยง จนถึงจำหน่าย
2. การส่งเสริมการทำอาหารสัตว์ลดต้นทุนจากหญ้าเนเปียร์ และ หยวกกล้วย
3. การทำกองทุนต่างๆ เช่น กองทุนข้าว กองทุนมะม่วง กองทุน การดูแลสัตว์ เป็นต้น
4. การทำอ่างพวง 2 ลักษณะ อ่างพวงแบบซอยซีเมนต์ อ่างพวง พลาสติก เพื่อการเกษตร
5. การนำน้ำไปใช้โดยระบบกัลกน้ำ
6. การบริหารจัดการน้ำโดยการตั้งกฎกติกาการใช้น้ำในชุมชน
7. การมีส่วนร่วมของชุมชนทุกชั้นตอนและการทำงานบูรณาการ ร่วมกับหน่วยงานราชการ
8. การใช้น้ำโดยระบบโซล่าเซลล์เป็นพลังงานทดแทน
9. การบริหารจัดการพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด แบ่งพื้นที่ 4 แบบป่านุรักษ์ ที่ดอน เนินเขา และที่นา
10. การรวมกลุ่มเพื่อสร้างอำนาจการต่อรองกับองค์กรภายนอก
11. การปลูกพืชปรับภูมิทัศน์และการอาศัยธรรมชาติพึ่งพาทำ ธรรมชาติ
12. ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก เพื่อการลดรายจ่ายในครัวเรือน
13. การทำบัญชีครัวเรือน

สิ่งที่ได้เรียนรู้และการนำไปปรับใช้ในพื้นที่จากการอบรม

แนวทางการนำไปปรับใช้ในพื้นที่

1. การปลูกพืชแบบผสมผสาน โดยการใช้พื้นที่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. การทำสูตรอาหารสัตว์ จากหญ้าเนเปียร์ หยวกกล้วย เพื่อการลดต้นทุน
3. การบริหารจัดการน้ำอุปโภคบริโภคในชุมชน โดยการมีการติดมิเตอร์และการตั้งกฎระเบียบการใช้น้ำ
4. การปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อจะได้ผลผลิตตลอดปี (ระยะกลาง ระยะยาว ระยะสั้น)
5. การทำปุ๋ยหมักแบบ PR และ ฮิวมิคเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ
6. การจัดตั้งกลุ่มรัฐวิสาหกิจชุมชนเพื่อการต่อรองราคาผลผลิตกับพ่อค้าคนกลางและการเผยแพร่องค์ความรู้ให้กับสมาชิกภายในกลุ่ม
7. การลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน
8. มีการจัดทำบัญชีครัวเรือน รายรับ-รายจ่าย เพื่อทราบข้อมูลของการใช้จ่ายทั้งปี
9. การจัดตั้งกองทุนอาหารสัตว์และวัสดุอุปกรณ์
10. การจัดตั้งทีมอาสาปศุสัตว์
11. การบริหารจัดการน้ำโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม
12. การทำอ่างพวงสันเขา โดยแบ่งเป็น 2 ชนิด อ่างพวงแบบขอยซีเมนต์และอ่างพวงพลาสติก

การประเมินความพึงพอใจ รุ่นที่ 1/35 ทต.เวียงพางคำ อ.แม่สาย จ.เชียงราย

ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	98.11	0	0	0
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	71.70	28.30	0	0
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	79.25	18.87	1.89	0
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	92.45	7.55	0	0
วิทยากรมีความรู้	88.68	11.32	0	0
สถานที่อบรม	90.57	7.55	1.89	0
สถานที่พัก	81.13	16.98	1.89	0
อาหารและเครื่องดื่ม	90.57	7.55	1.89	0

หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน 53 คน จากผู้เข้าร่วมทั้งหมด 59 คน